

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

19 december 2019 / projectnummer: 3373

1 Advies in het kort

De Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden werken samen om energieneutraal te worden. Hiervoor onderzoeken de gemeenten hoeveel duurzame energie ze per jaar met zonne- en windenergie kunnen produceren. Daarbij willen ze het milieu zoveel mogelijk ontzien en de leefbaarheid en de identiteit van de Kempen behouden. Dit onderzoek is uitgewerkt in een milieueffectrapport (verder MER). Op basis hiervan stellen ze een 'Beleids- en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie' (verder BTK) op. Dit BTK bevat de gebieden, randvoorwaarden en spelregels voor toekomstige energieprojecten. De gemeenteraden hebben de Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd de kwaliteit en de volledigheid van het MER te beoordelen.¹ Het ontwerp BTK is echter nog niet gereed en daarmee is de laatste stap in dit proces nog niet gezet. In dit advies geeft de Commissie aan welke milieu-informatie volgens haar nog nodig is om het BTK goed te kunnen opstellen en te laten functioneren.

Wat blijkt uit het MER?

Het MER onderzoekt welke gebieden voor grootschalige zonne- en windenergie in aanmerking komen. Enkele kwetsbare gebieden, zoals het Natuurnetwerk Brabant en sommige beekdalen, zijn (grotendeels) uitgesloten voor energieproductie. Dat geldt ook zoveel mogelijk voor plaatsing van windturbines nabij woonkernen. Bestuurlijk is al gekozen voor zonnevelden op jonge en oude zandontginningen.² Daarom zijn er geen alternatieven onderzocht voor zonnevelden.^{3,4} Het onderzoek laat duidelijk zien dat het bestuurlijke voorkeursalternatief (VKA) grote negatieve effecten op landschap en natuur heeft. Het VKA kan bij een maximale vulling met zonnevelden (820 hectare) én windturbines (ongeveer 50 turbines) per jaar 5,7 Petajoule duurzame energie genereren.⁵

Beoordeling van het MER

Het selectieproces van gebieden voor grootschalige zonne- en windenergie in het MER is helder beschreven. Door vooraf bestuurlijke voorkeuren uit te spreken voor zonnevelden op jonge en oude zandontginningen komt niet alle mogelijke spanning tussen de twee ambities op tafel, namelijk verduurzamen van de energievoorziening en behoud van het landschap, en zijn keuzes niet overal op een weging van milieuvor- en -nadelen gebaseerd. Dat leidt tot onzekerheden, zowel in de energieopbrengst uit zon en wind⁶ als in de milieugevolgen. De kans op landschappelijke versnippering én op het niet halen van gemeentelijke energiedoelen is hierdoor groot. Het ontbreken van een totaalbeeld van de mogelijke spanning hiertussen, beschouwt de Commissie als het belangrijkste tekort van het MER.

¹ De Commissie adviseerde [eerder](#) over de voorlopige uitkomsten van het MER.

² Hiermee zijn in het grootste gedeelte van het grondgebied van de gemeenten in beginsel zonnevelden mogelijk.

³ Zie pagina 132 MER en pagina 4 bijlage A van het MER. De bestuurlijke keuze is gemaakt om een voorkeur uit te spreken voor zowel oude als jonge zandontginningen. Onderzoek aan thematische alternatieven of (verdere inperking) van de vermelde gebieden binnen Oude en jonge zandontginningen heeft om deze reden dan ook niet plaatsgevonden. Het MER vermeldt wel cultuurhistorische waarden én constateert dat deze gebieden minder geschikt zijn voor zonnevelden (pagina 82-83 van bijlage A).

⁴ De gemeenten gaven in hun notitie reikwijdte en detailniveau juist aan de identiteit van de Kempen te willen behouden en hiervoor in het kader van het MER onderzoek te willen laten uitvoeren.

⁵ Hiermee kan het doel van 6,7 PJ, bij een maximale vulling in nog niet helemaal ingevuld worden. Er zijn daarnaast nog andere energiebronnen beschikbaar zoals zonnepanelen op daken in de Kempen.

⁶ Zie tabel 51 van het MER, voor zonnevelden tussen de 0,8 en 2,9 Petajoule en voor windparken 0,3 (9 bestaande en ver-gunde turbines) tot 2,8 Petajoule (in totaal 51 turbines).

Hierover heeft de Commissie op 11 december 2019 met de gemeenten en de provincie Noord-Brabant gesproken.⁷ De Commissie adviseert de gemeenten – gezien het bovenstaande – nog enkele landschappelijke alternatieven voor zonnevelden die milieuvordelen kunnen opleveren, uit te werken. Hiermee kan het MER bij het ontwerp van het BTK de rol spelen waarvoor het is bedoeld, namelijk: de basis bieden voor het volwaardig meewegen van het milieubelang in de formulering van randvoorwaarden, spelregels en procesafspraken of de keuze van gebieden in het BTK. Dat is ook relevant voor de gewenste landschappelijke inpassing van zonnevelden, iets wat nu nog onzeker is.⁸

Verder is het MER nog niet compleet omdat:

- visualisaties van de landschappelijke effecten van zonnevelden en windparken in de Kempen ontbreken. Het is voor de lezer moeilijk om zich hiervan een concreet beeld te vormen;
- niet duidelijk is hoe voorkomen wordt dat de aanleg van windturbineparken en zonnevelden als geheel te veel stikstofdepositie veroorzaakt. Het is nodig om de oplossingen alvast indicatief in beeld te hebben om zeker te zijn dat geen schade aan beschermde natuurgebieden optreedt;
- niet duidelijk is welke uitzonderingen op de gekozen voorkeursgebieden en plaatsingsstrategieën mogelijk zijn en wat daar de milieueffecten van zijn. De milieueffecten in het MER worden hierdoor mogelijk onderschat.

De Commissie adviseert bovenstaande nog uit te werken in een aanvulling op het MER, zodat het BTK goed onderbouwd kan worden uitgewerkt en ingevuld. In hoofdstuk 2 van dit advies licht zij dit toe.

⁷ In dit gesprek gaven de gemeenten aan dat ze een proces aan het ontwerpen zijn om met de door de Commissie beschreven risico's om te gaan. Dit proces moet landen in het BTK. Zo zullen naar verwachting gebieden voor zonnevelden per gemeente gefaseerd uitgegeven worden, mede om versnippering te voorkomen, en worden er 'klimaatkamers' ingesteld die zullen beoordelen of aangevraagde vergunningen voor duurzame energieprojecten doorgang kunnen vinden of niet. Hierbij zullen ook milieuarargumenten, genoemd in het MER, een rol spelen. Omdat deze aanpak niet in het MER is vermeld en het (concept) BTK nog niet (openbaar) beschikbaar is, heeft de Commissie dit niet bij haar advies kunnen betrekken.

⁸ Zo stelt het MER dat zonnevelden landschappelijk ingepast zullen zijn, er een zonneladder komt en dat projectoverstijgend gestuurd moet worden op een maximale draagkracht per gebied. Zie bijvoorbeeld, bijlage A van het MER en paragraaf 10.3.2.2 van het MER, waarin de maximale draagkracht voor zonnevelden in het VKA beschreven is. Het valt de Commissie hierbij ook op dat het MER erg optimistisch is over de afschermdende werking van 'streek-eigen randen'. Daardoor is het onzeker of deze randen zonnevelden effectief kunnen afschermen.

Waarom m.e.r. en een advies door de Commissie⁹

De Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden willen een 'Beleids- en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie' opstellen (BTK). Omdat het BTK voorwaarden formuleert voor toekomstige besluiten over zonnevelden, windturbineparken en ook een relatie heeft met de uitbreiding van het hoogspanningsnetwerk, worden de gevolgen van het kader voor klimaat, landschap, leefomgeving en natuur onderzocht in een plan-MER.¹⁰

De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.)⁹ is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. In dit geval zijn dat de samenwerkende Kempengemeenten, ondersteund door de provincie Noord-Brabant. Het bevoegd gezag - in dit geval de gemeenteraden van Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden - besluit over het BTK.

2 Toelichting op het oordeel

2.1 Alternatieve oplossingen zonnevelden en landschap

Uit het MER blijkt dat in het VKA in twee-derde van het plangebied zonnevelden straks zijn toegestaan en dat hierdoor een sterk negatief effect op het landschap ontstaat. Het MER geeft aan dat plaatsing van zonnevelden in jonge en oude zandontginningen een bestuurlijke voorkeur heeft, en dus niet is gebaseerd op het onderzoek en de weging van milieuvoordelen en -nadelen.^{3,11} Vanwege deze voorkeur is verder onderzoek achterwege gelaten. Daarom blijven bij het maken van afwegingen voor landschap alternatieven met mogelijke milieuvordelen buiten beeld.⁴

De Commissie herhaalt haar eerdere adviezen om voor deze alternatieve oplossingsrichtingen een landschappelijke visie te formuleren. Deze visie kan als basis dienen bij de plaatsingsstrategieën en bij de onderbouwing van te maken keuzes en afwegingen. Aandachtspunten hierbij zijn:

- relevante zones/vides en enkele grootschalige zichtlijnen al dan niet openhouden;
- rekening houden met cultuurhistorisch waardevol landschap¹², bijvoorbeeld middels een zoneringsplan;
- ontwerpen vanuit landschappelijke kwaliteit en karakteristieken (en van daaruit ontwerpregels te formuleren) in plaats van alleen vanuit belemmeringen van natuur en waardevolle (cultuurhistorische) landschappen.

⁹ De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie voor de milieueffectrapportage en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken en eerder adviezen hier: [3373](#), of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

¹⁰ In het MER is op pagina 20 aangegeven dat 'zonneparken niet m.e.r.(beoordelings)plichtig zijn. Toch is ervoor gekozen om het beleid en toetsingskader door middel van een MER te onderbouwen. Het MER is daardoor vrijwillig en vormvrij.' De Commissie merkt op dat, zonder in te gaan op de vraag of het MER vrijwillig is, het MER niet vormvrij is. Als een MER wordt opgesteld dient het in ieder geval te voldoen aan de inhoudsvereisten uit de Wet milieubeheer.

¹¹ Bijlage A, pagina 4, gaat in op de afwijkingen in het landschapsonderzoek ten opzichten van het eerder door de gemeenten in de NRD voorgestelde stappenplan. Bij dit overzicht ontbreekt [het advies van de Commissie hierover](#).

¹² Dit geldt voor delen van de oude- en jonge zandontginningen die in cultuurhistorisch waardevolle gebieden liggen (zie figuur 6.4 en 6.7 van bijlage A) en omdat de landschappen in de Kempen sterk door elkaar liggen en op relatief korte afstanden van elkaar. Hierdoor ontstaat zicht op zonnevelden vanuit aanliggende toeristisch of cultuurhistorisch waardevolle gebieden.

De nu opgenomen landschappelijke verdieping¹³ is hiervoor een goed vertrekpunt.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de vaststelling van het BTK alternatieven voor de invulling c.q. de vormgeving van het landschap uit te werken met mogelijke milieuvoordelen en die informatie een rol te laten spelen bij de te maken (milieu)afwegingen.

Draagkrachtbepaling zonnevelden

In het MER is beschreven dat de draagkrachtbepaling per landschapstype en plaatsingsstrategie voor zonnevelden is gebaseerd op een inschatting van het aandeel zonneveld dat een landschap kan bevatten, zonder dat de kenmerkende karakteristieken van dat landschap worden aangetast.

Het MER vermeldt het eindresultaat van deze draagkrachtbeoordeling en geeft aan dat de opgenomen landschapsanalyse hierbij een belangrijke rol heeft gespeeld, maar laat niet zien hoe het resultaat tot stand is gekomen. Hierdoor is de beoordeling niet navolgbaar.¹⁴ Niet duidelijk is op grond waarvan de gekozen grenzen ervoor zorgen dat de kenmerkende karakteristiek van ieder landschap niet wordt aangetast. De grenzen spelen een belangrijke rol bij de voorgestelde landschappelijke randvoorwaarden voor vervolgbesluiten (zie §2.2 van dit advies).

De Commissie adviseert voorafgaand aan de vaststelling van het BTK navolgbaar de draagkrachtbepaling per 'landschapstype en plaatsingsstrategie voor zonnevelden' te beschrijven en te onderbouwen dat daarmee de kenmerkende karakteristiek van het desbetreffende landschap inderdaad niet wordt aangetast.

2.2 Landschappelijke inpassing zonnevelden

Het MER gaat uit van een beperking van negatieve effecten op het landschap door aan de plaatsing van zonnevelden voorwaarden te stellen. Zo stelt het dat er een zonneladder komt¹⁵, dat zonnevelden landschappelijk ingepast zullen¹⁶ en dat projectoverstijgend gestuurd moet worden op een maximale draagkracht per gebied (zie ook draagkrachtbepaling in §2.1 van dit advies). Dit proces van landschappelijke inpassing van zonnevelden is in het MER verder niet beschreven.¹⁷

Het valt de Commissie hierbij ook op dat bijlage A van het MER¹⁸ optimistisch is over afscherpende werking van voorgestelde 'streek-eigen randen' die een 'dichte' rand moeten opleveren. Omdat dit type randen over het algemeen pas na verloop van tijd volgroeid is, is het onzeker of ze zonnevelden effectief kunnen afschermen. De zonnevelden zullen dus in

¹³ Zie bijlage A van het MER, hoofdstuk 2.

¹⁴ Zie bijlage A van het MER bijvoorbeeld: de draagkracht van oude zandontginningen is bij de Plaatsingsstrategie 'Spreiding' – bij een gemiddeld oppervlak van een zonneveld van 5 tot 10 hectare (ha) – 15 tot 25 zonnevelden..

¹⁵ Zie pagina 14 van het MER '*...De voorkeursvolgorde waarin zonneparken tot ontwikkeling worden gebracht komt in het beleid en toetsingskader tot uiting in een zonneladder.*'

¹⁶ Zie pagina 195 van het MER '*...Voor alle ontwikkelingen geldt dat op projectniveau ruim aandacht besteed moet worden aan landschappelijke inpassing...*' en bijvoorbeeld pagina 202 van het MER: '*...Voor kwalitatief hoogwaardige landschappen betekent een zichtbaar zonnepark een grotere aantasting, dan voor landschappen zonder hoge kwaliteit. In de oude zandontginningen is het wenselijk dat zonneparken, vanwege de kwaliteiten van dit landschapstype, nergens zichtbaar zijn.*'

¹⁷ Mogelijk kunnen criteria ontworpen worden op basis waarvan per deelgebied kan worden bepaald hoeveel zonneparken wenselijk zijn en onder welke voorwaarden.

¹⁸ Zie bijvoorbeeld figuur 7.2 van bijlage A van het MER.

veel gevallen langer zichtbaar zijn en de effecten op het landschap van het VKA negatiever dan het MER voorstelt.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de vaststelling van het BTK het proces van landschappelijke inpassing van zonnevelden duidelijk te beschrijven (rollen, verantwoordelijkheden, voorwaarden) en daarbij nog enkele alternatieve opties uit te werken die het zonnevelden effectief afschermen¹⁹ of het zicht erop sterk beperken, bijvoorbeeld door zonering.²⁰

Visualiseer daarbij de afschermende werking van de streekeigen randen 'dichte' randen én van bovengenoemde alternatieve opties nog (bijvoorbeeld na 3 jaar, 6 jaar en een volgroeide rand), zodat hiermee rekening gehouden kan worden bij te maken afwegingen over landschappelijke inpassing in het BTK.

2.3 Ontbrekende visualisaties windturbineparken en zonnevelden

Landschappelijke scores zijn gebaseerd op theoretisch onderzoek en voorbeeldopstellingen van zonnevelden en windturbines elders. Visualisaties die de scores in het MER onderbouwen en het voor de lezer mogelijk maken om zich een concreet beeld te vormen van het toekomstige veranderingen in het landschap en van de schaalgrootte van het energielandschap, ontbreken nog.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de vaststelling van het BTK de effecten op het landschap alsnog te ondersteunen met enkele gebiedsspecifieke visualisaties van typerende Kempenlandschappen, zodat de landschappelijke impact van het beoogde aantal windturbines, in het bijzonder de impact van concentratiegebieden, en van zonnevelden zichtbaar wordt.

2.4 Natuur

In het MER is expliciet vermeld dat de informatie over effecten op de natuur uitsluitend bedoeld is om alternatieven met elkaar te vergelijken en niet gebruikt kan worden als onderbouwing van de toelaatbaarheid van specifieke locaties voor wind- of zonne-energie.²¹ Er heeft geen veldonderzoek naar beschermde soorten plaats gevonden terwijl alleen van vogels verspreidingsbeelden gepresenteerd zijn.²² De Commissie heeft het MER ook zodanig beoordeeld.²³

¹⁹ Bij een groene oplossing zijn tijdsfactor en winterbeeld van belang. Snelgroeïende beplanting die in de winterperiode een gesloten karakter behoudt, zijn belangrijk om uiteindelijk het gewenste beeld te realiseren. Ook een grondwal met begroeiing kan het gewenste beeld creëren.

²⁰ In de landschappelijke verdieping bij het MER (bijlage A) komt een aantal keer het belang van het beperken van het zicht vanuit cultuurhistorisch waardevol landschap op de zonnevelden terug. Een mogelijk alternatief voor de voorgestelde 'streek-eigen randen' is zonering rond gebieden die toeristisch of cultuurhistorisch waardevol zijn.

²¹ Zie pagina 205 van het MER en pagina 63 Bijlage B Natuur.

²² Het MER bevat een kaart met waarnemingen van overige beschermde soorten (pagina 94 deelrapport natuur). De Commissie verwacht dat het hier om 'losse waarnemingen' gaat, dus niet om gebiedsdekkende inventarisaties of gemodelleerde verspreidingsbeelden. De kaart kan daarmee niet gebruikt worden voor uitspraken te doen over de afwezigheid van beschermde soorten. Een bepaald gebied is mogelijk niet op die soorten onderzocht (kennisleemte).

²³ Hoewel significante effecten op Natura 2000-gebieden niet expliciet worden uitgesloten, acht de Commissie het passend dat nog geen Passende beoordeling is opgesteld. In het MER worden nog specifieke locaties vastgelegd.

2.4.1 Natuurnetwerk Brabant (NNB) en beschermde soorten

De Commissie is bij deze toetsing ervan uitgegaan dat zonnevelden niet zijn toegestaan in zowel aangewezen NNB als nog niet gerealiseerde NNB. Effecten zijn daardoor beperkt. Het MER (inclusief bijlage B Natuur) geeft onder die voorwaarde voor de effecten op het NNB een toereikend beeld.²⁴

Windturbineparken in bestaand NNB zijn in het MER uitgesloten. Voor windturbineparken in nog niet gerealiseerde NNB ligt dit anders, hier vermeldt het MER dat later nog onderzoek nodig is of en hoe projecten te realiseren zijn. De Commissie merkt hierbij op dat het MER niet ten grondslag kan liggen aan een besluit om windturbines te plaatsen in niet gerealiseerde NNB zonder het nader doorlopen van de stappen in het beschermingsregime voor het NNB zoals opgenomen in de Interim Omgevingsverordening ruimte.²⁵

De Commissie wijst de gemeenten erop dat in paragraaf 6.1 van het bijlage B van het MER (deelrapport Natuur) belangrijke aandachtspunten voor het vervolg staan. Overwogen kan worden om bij de invulling daarvan als praktische tussenstap met vergelijkbare kaartlagen²⁶ als in bijlage B te werken, bijvoorbeeld om te bepalen waar aanvullend veldwerk nodig is.

2.4.2 Gevolgen Natura 2000-gebieden stikstofdepositie

Hoewel windparken en zonnevelden mede worden aangelegd om luchtverontreiniging te beperken, zal die wel optreden in de aanlegfase door onder andere transport van bouwmaterialen. Deze emissies kunnen leiden tot stikstofdepositie op daarvoor gevoelige en al overbelaste Natura 2000-gebieden. Tot voor kort werd de toelaatbaarheid daarvan mede gemotiveerd op grond van het programma Aanpak Stikstof (PAS). Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aangegeven dat het PAS niet meer mag worden gebruikt om ontwikkelingen mogelijk te maken die leiden tot extra stikstofdepositie. Dat geldt ook voor kleine hoeveelheden, want de drempelwaarden uit het PAS gelden ook niet meer. Bij effectbeoordelingen voor specifieke windparken en zonnevelden in de Kempen dient dus te worden nagegaan hoe significante negatieve gevolgen van emissies in de aanlegfase voor Natura 2000-gebieden uitgesloten kunnen worden. Naast brongerichte maatregelen kan mogelijk met andere bronnen worden gesaldeerd.

Het MER geeft nu aan dat stikstofdepositie wel aan de orde kan zijn, maar dat dit op projectniveau in kaart moet worden gebracht, en spreekt de verwachting uit dat de komende maanden duidelijk zal worden in welke vorm duurzame energieprojecten, gezien hun beperkte effecten, gerealiseerd kunnen worden.

De Commissie constateert dat het MER hierdoor niet onderbouwt dat significante negatieve gevolgen van emissies in de aanlegfase voor Natura 2000-gebieden uitgesloten kunnen worden.

²⁴ De Commissie kon niet uit het MER opmaken of in alle gevallen zonnevelden inderdaad buiten het NNB zullen liggen.

²⁵ De Commissie constateert dat de voorkeursgebieden windenergie veel NNB bevatten maar begrijpt dat die voorkeursgebieden indicatief begrensd zijn.

²⁶ Zoals combinaties van figuur 9, figuur 11 en 13 (mits gemodelleerd) van bijlage B van het MER.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de vaststelling van het BTK op hoofdlijnen oplossingen alvast indicatief in beeld te hebben om zeker te zijn dat bij de aanleg van windturbineparken en zonnevelden aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie kan worden voorkomen. Betrek daarbij de beschikbare effectbeperkende maatregelen, zodat hiermee desgewenst rekening gehouden kan worden bij het op te stellen BTK.²⁷

2.5 Uitzonderingen op VKA

Het MER maakt op verschillende plaatsen duidelijk dat uitzonderingen op het VKA mogelijk zullen zijn.²⁸ Niet vermeld is welke uitzonderingen mogelijk zijn en wat daar de effecten van zijn. Naar verwachting van de Commissie onderschat het MER hierdoor de milieueffecten van het VKA.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de vaststelling van het BTK te onderbouwen welke uitzonderingen op de gekozen voorkeursgebieden mogelijk zijn en wat daar de milieueffecten van zijn, zodat hiermee nog rekening gehouden kan worden bij het maken van afwegingen over het op te stellen BTK.

²⁷ Mogelijk kan de Brabantse Aanpak Stikstof (BAS), die op dit moment in ontwikkeling is, (december 2019) hieraan bijdragen.

²⁸ Zie bijvoorbeeld pagina 14 van het MER: '*... Windparken buiten de aangewezen concentratiegebieden zijn niet uitgesloten, maar moeten op individuele basis beoordeeld worden.*' en pagina 193 '*...Windenergieprojecten buiten deze voorkeursgebieden hebben niet de voorkeur, maar zijn ook niet helemaal uitgesloten.*'

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Peter van der Boom

dr. Theo Fens

drs. Sjoerd Harkema (secretaris)

dr. Kees Linse (voorzitter)

ing. Caspar Slijpen

ing. Rob Vogel

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Beleids- en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit C22.2, D22.2, C24, D24.1, D24.2, D09. In dit geval krijgen in de toekomst mogelijk grote gebieden een functie-wijziging voor het realiseren van zonnevelden en windturbineparken en worden spelregels en randvoorwaarden voor latere vergunningen opgesteld. Ook kan dit beleids- en toetsingskader de uitbreiding van het hoogspanningsnetwerk nodig maken. Een MER kan ook nodig zijn omdat effecten op Belgische Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling zijn beschreven.

Bevoegd gezag besluit

De gemeenteraden van Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

Initiatiefnemer besluit

Burgermeester en wethouders van de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft geen zienswijzen ontvangen van de gemeente over het definitieve MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3373](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

